ZVÄZ CHOVATEĽOV OŠÍPANÝCH NA SLOVENSKU –

DRUŽSTVO

Hlohovecká 2, 951 41 Lužianky

tel.: (037) 6546267, tel/fax: 6546231

IČO 31398669, E:mail: zchod@mail.t-com.sk, Web: zchos.sk

V Ý R O Č N Á S P R Á V A

za rok 2010

Spracoval kolektív ZCHOS-D
jún 2011

Správa o činnosti Zväzu chovateľov ošípaných na Slovensku – družstvo
za rok 2010.

Vážení chovatelia, dámy a páni, milí hostia. Dovoľte mi, aby som Vás privítal na dnešnej výročnej členskej schôdzi a zároveň v krátkosti zhodnotil činnosť nášho zväzu od poslednej výročnej členskej schôdzi a taktiež v správe by som rád zdôraznil údaje o činnosti zväzu za rok 2010 až do dnešného dňa. Na dnešnej členskej schôdzi zhodnotím aj výsledky hospodárenia, plnenie úloh na úseku šľachtenia, ako aj ostatné aktivity zväzu. Samotná správa je členená do dvoch častí, a to všeobecnej činnosti predstavenstva a správy o činnosti na úseku šľachtenia, ktorú prednesie p. Horváth.

Naša členská schôdza sa koná s odstupom jedného roku. Členská schôdza v roku 2010 sa konala v období, kedy vrcholila kríza v národnom hospodárstve. Predpokladám, že nikto z prítomných nepočítal s tým, že sa po roku dostaneme ešte do väčších problémov ako v minulom roku. Každému z nás je zrejme jasné, v akej nepriaznivej situácii sa nachádza chov ošípaných v Slovenskej republike, pričom môžme skonštatovať, že súčasná situácia je najhoršia za posledných 60 rokov a možno aj od čias Mária Terézie. Slovenská republika má už dlhých osem rokov nepriaznivú situáciu v tomto odvetví s výnimkou dvoch rokov, keď podmienky neboli najhoršie a chovatelia ošípaných mohli ako tak prežiť s odratými ušami. Keď si pripomenieme situáciu, keď v Slovenskej republike bola sebestačnosť vo výrobe bravčového mäsa takmer 100%-ná, dnes vieme z vlastnej produkcie zabezpečiť sebestačnosť bravčového mäsa ani nie na 40 %. Je to veľmi smutná bilancia, keď národ, ktorý má rád bravčové mäso si ho musí z dvoch tretín dovážať.

Na mieste sa vynára otázka: „Kto to spôsobil?“ Samozrejme, že niet vinníka a každý to zvaľuje na toho druhého. Hádam každý Slovák by chcel jesť klobásy zo slovenských ošípaných, ale pre to sa nič neurobilo. Keď si len pripomenieme, aké podporné mechanizmy mali v období od vstupu so EÚ okolité štáty, tak to okamžite pochopíme. Naša vláda na čele s Dzurindom a ekonómom Miklošom v rokoch 2002 – 2006 nepotrebovala poľnohospodárov, ktorých považovali za príťaž, pretože pýtali peniaze na podporu v podnikaní. Dôvodom požadovaných finančných podpôr bol záujem priblížiť úroveň poľnohospodárstva k ostatným krajinám EÚ, hlavne v záujme zabezpečenia konkurencieschopnosti. Z krajín V – 4 Slovensko bolo krajinou s najhoršie vynegociovanými podmienkami. Štátna pomoc v období od vstupu do EU bola a aj v súčasnej dobe je zo spomínaných krajín najnižšia.

Najväčším nedostatkom bola skutočnosť, že podpora bola viazaná na pôdu a nie na celý agrokomplex t.j. aj na živočíšnu výrobu. Hneď po vstupe do EÚ sa ukázalo, kde nás chcú mať západné krajiny. A tak sa na Slovensku nielenže postupne prestávali chovať ošípané, ale enormne sa znížila produkcia zemiakov, zeleniny, ovocia, cukrovej repy, ale aj HD a mohol by som spomenúť aj ďalšie komodity.

Znova musím skonštatovať, ako už po minulé roky, že po celé toto obdobie sa ZCHOS-D veľmi dôsledne venoval vývoju v chove ošípaných, upozorňoval na nepriaznivý vývoj na rôznych stupňoch riadenia štátu, ako aj na úrovni samosprávy v tomto odvetví. O viacerých aktivitách sme už viac krát hovorili aj na minulých členských schôdzach. Z predošlých rokov len spomeniem dva rozdielne prístupy ministrov.

Na jednej strane exminister Becík po jednaniach so zástupcami zväzu a vybraných chovateľov prisľúbil pomoc a svoje slová aj splnil. Dôkazom toho, že mal záujem riešiť krajne nepriaznivú situáciu v živočíšnej výrobe je, že prioritou pre neho bola a je živočíšna výroba a jej oživenie je skutočnosť, že chovateľom ošípaných bola **vyplatená podpora na VDJ vo výške takmer 50 EUR, t.j.1500 Sk na 1 VDJ**. Bol to podľa nás veľký pokrok v zmene myslenia a pochopenia kritickej situácie v chove ošípaných. Či to malo zásadný vplyv na produkciu jatočných ošípaných a tým aj na produkciu plemenného materiálu sa ukázalo s odstupom času. Po poskytnutí uvedenej podpory sa zastabilizovali stavy prasníc, ale zastavil sa aj pokles počtu ošípaných vo výkrme.. Táto podpora bola poskytnutá prostredníctvom Plemenárskych služieb SR, ktoré zohrali veľmi pozitívnu úlohu pri vyplatení týchto finančných prostriedkov. Súčasne však musíme smutne

konštatovať, že táto podpora prišla už veľmi neskoro, a to v období, keď stavy ošípaných boli zdecimované. Je všeobecne známe, že návrat k výrobe bravčového mäsa je veľmi zložitý a finančne náročný a za súčasných podmienok až nemožný.

Podobný systém štátnej pomoci pre chov ošípaných, i keď v menšom objeme finančných prostriedkov bol dojednaný s **exministrom Chovanom, ktorý na rozdiel od predchodcu taktiež prisľúbil pomoc, vodil nás za nos,** stále sľúbil že to platí až dovtedy, kým všetky peniaze HZDS pred voľbami neminuli. Po voľbách už bolo všetko márne, aj napriek maximálnemu úsiliu a aktivitám v záujme získavania podkladov, ktoré si ministerstvo vyžiadalo. Zároveň považujem za potrebné Vás informovať, že všetky požiadavky boli zo strany zväzu splnené, požadované informácie a údaje pripravené, pričom na minulej členskej schôdzi sme sa rozchádzali s nádejou, že predsa sa podarí pre ošípané vybaviť finančnú pomoc. Takto vyšla nazmar práca nielen zväzu, ale aj iných ľudí z radov chovateľov ošípaných, ktorí venovali rokovaniam a príprave podkladov veľa úsilia, času a v neposlednom rade aj svoje finančné prostriedky. Týchto jednaní sa v prevažnej väčšine zúčastňovali Ing. Boleček, Ing. Lelkeš, Ing. Turoň, Ing. Al Hadi, ale aj pracovníci ministerstva, PS SR a ďalší chovatelia.

Po voľbách do Národnej rady a zostavení novej vlády sme tušili, že je to veľmi zlé s chovom ošípaných. Ďalším veľmi nepriaznivým faktorom bolo katastrofálne počasie, ktoré sprevádzalo poľnohospodárov počas celého leta 2010 a neveštilo nič dobrého. Nízke úrody, horšia kvalita, neúmerný rast cien obilia a následne aj rast cien kŕmnych zmesí spôsobovalo a naďalej spôsobuje zvýšené náklady na výrobu bravčového mäsa, ktoré sa v celej výške momentálne nedajú premietnuť do ceny jatočných ošípaných. Postupne sa zhoršovala situácia vo výrobe bravčového mäsa s rastom cien kŕmnych zmesí a zároveň nízkymi cenami jatočných ošípaných, čím sa ďalej prehlbovala strata. Z uvedeného dôvodu chovatelia začali intenzívnejšie zvažovať ako ďalej. Najčastejší spôsob ako sa celkom nezbaviť výroby bravčového mäsa bolo a aj je zníženie stavov prasníc a následne aj stavov ošípaných celkom. Zväz sa na túto situáciu snažil upozorniť už pri náhodnom stretnutí s novým ministrom Zsoltom Simonom, apeloval na túto skutočnosť a upozornil, že je potrebné sa touto situáciou zaoberať. Nové náhodné stretnutie s ministrom sa konalo na CVŽV v Nitre, kde sa prejednávalo vyhodnotenie AX a situácia okolo budúcnosti AX sme sa dozvedeli ďalšie nemilé správy, kde on sám povedal, že nie sú peniaze na nič. Pokladňa je prázdna. Vyberám z jeho vystúpenia, napríklad:

- Zabudnite na Plemenárske služby - neexistujú, je to tunelovanie štátnych peňazí,
- Výstava AX sa zruší, alebo sa presunie na iný termín. V tom čase keď je AX poľnohospodári po žatevných prácach si potrebujú oddýchnuť a ísť na dovolenky.

Na otázku, ako ďalej s chovom ošípaných som dostal odpoveď, že sa o ošípané neobáva, nakoľko Maďarsko uzavrelo s Ruskom zmluvu na dodávku veľkého množstva jatočných ošípaných. Keďže Maďarsko nemá dostatok jatočných ošípaných na naplnenie zmluvných vzťahov, vykúpia všetky ponúknuté množstvá bravčového mäsa zo Slovenska. Bol to svojím spôsobom pre mňa šok, akým spôsobom chce p. minister riešiť situáciu na Slovensku.

Touto situáciou sme sa zaoberali na zasadnutí predstavenstva zväzu a rozhodli sme sa, že požiadame Parlamentný výbor pre poľnohospodárstvo o stretnutie so zástupcami chovateľov ošípaných, kde ich budeme informovať o katastrofálnej situácii v chove ošípaných. Stretnutie sa uskutočnilo 1 decembra 2010, kde nás v zložení Ing. Lelkeš, Ing.Boleček, Ing. Al Hadi, Ing. Falat, Ing. Rybnikár a predseda ZCHOS-D prijala predsedníčka parlamentného výboru p. Sabolová (KDH) Po informácií a predložení materiálov predsedom ZCHOS-D o stave v chove ošípaných a likvidácii jednotlivých chovov ako aj likvidácií pracovných miest v sektore chovu ošípaných sme sa všetci účastníci postupne vyjadrili, každý za svoj podnik, respektíve za farmu. Záver bol taký, že parlamentný výbor požiada ministerstvo o zodpovedanie našich požiadaviek a o výsledku nás bude informovať. V parlamentnom výbore sme nechali kontakt a ďalej sa už nič neudialo.

Zvlášť napätá situácia sa udiala po novom roku, keď sa udialo to, čo ani v najdramatickejšom scenári by dramaturg hádam ani nedokázal vytvoriť. Ceny obilia stúpli

po novom roku zo dňa na deň o 20% a ceny jatočných ošípaných z dôvodu dioxínovej aféry v mäse a vajciach v Nemecku poklesli v prvých týždňoch roku 2011 hlboko pod 1,0 EUR za kg živej hmotnosti a postupne sa dostali na hranicu 1,0 EUR. V záujme okamžitého riešenia vzniknutej situácie ZCHOS-D spolu s chovateľmi, ktorí sa zúčastňovali jednaní, zorganizovali stretnutie so štátnym tajomníkom Gabrielom Csicsaiom. Štátny tajomník nás prijal 20. januára 2011. Na uvedenom stretnutí sme informovali p. Csicsaia o katastrofálnej situácií. Vypočul si nás a smutne skonštatoval, že prakticky nemá žiadne právomoci, resp. len veľmi malé. Nemôžem mu uprieť snahu, ale pri ministrovi Simonovi nemá silu na to, aby s niečím pohol, alebo posunul ďalej. Upriamil nás na p. ministra, pripadne odporučil hľadať aj iné riešenia. Z parlamentu nebola žiadna odozva a do toho času bolo ticho, tak sme po vzájomnej dohode s komisiou napísali list p. premiérke v tomto znení:

„*Vážená pani premiérka,*
dovoľte, aby som Vás prostredníctvom tohto listu informoval a kritickej situácii na slovenských farmách, a súčasne sa zastal viac ako 2000 ľudí na vidieku, ktorým v krátkom čase hrozí strata zamestnania.

Následky dioxínovej aféry v spojení s extrémne vysokým nárastom cien obilnín (až o 100% za posledný polrok) sú likvidačné nielen pre nemecké poľnohospodárstvo, ale hrozia zánikom celého jedného odvetvia živočíšnej výroby na Slovensku. Priemerná slovenská farma v súčasnej dobe predáva jatočnú ošípanú so stratou cca 40 EUR. Takáto farma tak vyrobí mesačne stratu cca 33 tis. EUR. Chýbajú preto základné prostriedky na nákup krmív, platy zamestnancom. Každým dňom stojíme pred rizikom odpojenia od energií.

Už v minulosti následkom absencie možnosti akýchkoľvek dotácií na živočíšnu výrobu (dotácie sa viažu predovšetkým na poľnohospodársku pôdu) prišlo v tomto odvetví od roku 2002 o prácu 5000 ľudí. V najbližších týždňoch hrozí úplná likvidácia tohto odvetvia.

Ide pritom o odvetvie, ktoré zamestnáva vysoké počty zamestnancov, a to hlavne s nižším vzdelaním (50% zamestnancov má len základné vzdelanie) a na vidieku, ktorí sú štatisticky najťažšie umiestniteľní*. Absenciou záchrannej siete v podobe prestavenia dotačného systému zo strany EÚ tak nie len strácame zamestnanosť v tomto odvetví, ale aj vlastnú potravinovú sebestačnosť (až 60% bravčového mäsa je z dovozu).*

Od roku 2002 sa znížili stavy ošípaných na Slovensku z 1 479 467 ks na 536 269 ks. A to i napriek tomu, že dokážeme dosiahnuť porovnateľné parametre úžitkovosti ako naši európski kolegovia. Podpora ich chovu je však diametrálne odlišná a podstatne vyššia. Vzhľadom na závažnosť dnešnej situácie Vás preto prosíme: Pani premiérka, zachráňte na Slovensku celé jedno odvetvie živočíšnej výroby.

Prosíme Vás o stretnutie, na ktorom by bolo možné prerokovať okamžité možnosti pomoci (napr. umožniť zápožičky kŕmneho obilia zo štátnych rezerv, či iné formy pomoci, ktoré sú aplikované v Maďarsku, v Poľsku, či vo Francúzsku) a zároveň prehodnotiť spôsob poskytovania štátnej pomoci a iných podporných prostriedkov pre živočíšnu výrobu“

Na tomto liste sme sa podieľali takmer všetci členovia vyjednávanej skupiny s nádejou, že to prinesie aspoň aké, také ovocie.

Situácia na seba nedala dlho čakať a **v priebehu dvoch dní ma telefonicky oslovil p. minister a chcel vedieť, kto nás na to naviedol**. Musím však konštatovať, že to bola opakovaná praktika z čias premiérovania p. Fica, kde sme taktiež napísali list do vlády SR. Na podporu chovu ošípaných sa pridali aj rôzne média, najmä TV, rozhlas, ale aj denná tlač a to hlavne Roľnícke noviny, Pravda, SME a iné denníky.

Následne na to dňa 4. februára 2011 skupinu chovateľov prijal p. minister, kde sme sa mu snažili predostrieť v tom čase až nepredstaviteľne katastrofálnu situáciu

v sektore chovu ošípaných. Pripravili sme návrh požiadaviek, ktoré by mohli zmierniť krízu. Zo všetkých návrhov bol prijatý len jeden a to vyplatenie finančných prostriedkov za životné podmienky zvierat, podotýkam však, že sú to peniaze EÚ. Ďalšie návrhy, ako napríklad zapožičanie kŕmneho obilia, nezdržiavanie a vyplatenie finančných prostriedkov z programu rozvoja vidieka prednostne pre chovateľov ošípaných, zaradenia ošípaných medzi citlivé komodity, podpora likvidácie kadáverov, poskytnutie bonifikácie úveru na nákup obilia a iné **návrhy boli zmietnuté zo stola.** Myslím si, že do dnešného dňa neboli vyplatené finančné prostriedky, ktoré sľúbil sám p. minister. Rozišli sme sa s tým, že aspoň vieme na čom sme. Na tomto jednaní sa zúčastnili p. Lelkeš, Boleček, Al Hadi, Rybnikár, Slocík ml. a predseda zväzu.

Nakoľko sa nám nepodarilo dojednať nič podstatné, oslovili sme SPPK s požiadavkou, aby sa aj komora zapojila do riešenia tejto nepriaznivej situácie. Predseda SPPK si vyžiadal jednanie u p. ministra, kde okrem komorových záležitosti prejednával aj otázku chovu ošípaných. Po stretnutí nám oznámil, že nemá žiadnu pozitívnu správu a možnosť v súčasnosti pomôcť chovu ošípaných zostala na tej istej úrovni, ako keď sme boli za ním my. **Pri každom stretnutí pána minister spomína firmu KOLUMBEX, kde sú viazané 4 mil. EUR, inác nebude akreditovaná platobná agentúra a jedným z riešení do budúcna je predaj z dvora konečnému spotrebiteľovi**. To môže riešiť malých farmárov s nízkym počtom prasníc a nie väčšie podniky a nehovoriac o špecializovaných podnikoch. **Predseda ZCHOS-D sa zúčastnil Valného zhromaždenia SPPK,** kde vystúpil v diskusii a požiadal Valné zhromaždenie o pomoc pri riešení situácie v chove ošípaných. Bolo prijaté uznesenie, že sa vytvorí pracovná skupina, ktorá pripraví návrhy a znova sa vyvolá jednanie s p. ministrom .

Predseda ZCHOS-D sa zúčastnil aj **Tlačovej konferencie**, ktorú usporiadala SPPK, na ktorej predseda SPPK informoval médiá, novinárov a celú verejnosť o celkovej situácií v poľnohospodárstve a predseda ZCHOS-D zasa o nepriaznivej situácii v chove ošípaných, vývoji početných stavov, produkcie bravčového mäsa, likvidácie chovov ošípaných, rušení pracovných miest a samozrejme že aj o obchodnej bilancii, ktorá je veľmi nepriaznivá. **Veľmi milé bolo od novinárov, keď sa spýtali, čo môžu z tejto tlačovej konferencie hodnotiť a vybrať ako pozitívne, pretože ich šéf chce, aby správy boli ladené pozitívne a nie negatívne**. Z našej strany dostali odpoveď, že pozitívne by bolo, ak by vláda SR uvoľnila 5 mil. EUR a problém bude z časti vyriešený, pričom táto informácia sa aj viackrát objavila v tlači.

Za hodnotené obdobie okrem iného zväz intenzívne spolupracoval na **zrušení infikovaných ohnísk KMO**. Predseda ZCHOS-D viackrát osobne jednal s vedením Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR, ale aj so zástupcami dotknutých chovateľov v záujme uvoľnenia obchodovania z infikovaných oblastí. Na rokovaní v Bruseli bol schválený návrh rozhodnutia, ktorým boli zrušené infikované oblasti KMO v SR, čím je SR prostá KMO. Po zverejnení rozhodnutia v Úradnom vestníku EÚ nebudú žiadne obmedzenia presunov ošípaných zo zdravotných dôvodov. Zároveň **sme požadovali o zrušenie obmedzení na skrmovanie kafilerickej mäso kostnej múčky s použitím krížového spôsobu skrmovania**, uvedeným opatrením je možné predpokladať zníženie cien komponentov na výrobu kŕmnych zmesí, hlavne sóje a zároveň aj zníženie poplatkov za likvidáciu kadáverov. Údajne bolo do Bruselu predložené pozitívne stanovisko SR k skrmovaniu mäso kostnej múčky. **Zároveň s ústredným riaditeľom ŠVPS SR bolo jednanie ohľadom ozdravovacích programov v chove ošípaných v prípade podpory zo strany ministerstva. Jedná sa o podobný podporný titul ako má Česká republika, kde na ozdravenie jedného pôrodného miesta** je poskytnutá podpora 30 000 Kč.

Z ďalšej činnosti vyberáme:

Jednou zo služieb a iniciatívou zväzu je pravidelné **podávanie informácií o cenovom vývoji** a poskytovanie krátkodobých prognóz. Pri podávaní týchto informácií

vychádzame z viacerých údajov, najmä EUROSTATU, komunikujeme s viacerými chovateľmi, a po overení a prepočítaní údajov zasielame ich emailom na jednotlivé regionálne komory, poľnohospodárske podniky a jednotlivým chovateľom. Musím povedať, že dobre sa píšu správy, keď cena bravčového mäsa stúpa, ale horšie je to vtedy, keď cena klesá. Zároveň s touto správou mnohokrát podávame aktuálne informácie, tykajúce sa chovu ošípaných.

Zväz chovateľov ošípaných po určitej pauze má znova **zastúpenie v COPA – COGECA** prostredníctvom nášho člena, ktorým je naďalej Ing. Al – Hadi. Jeho činnosť spočíva v pravidelnej aktívnej účasti na jednaní, podávaní informácií nielen zväzu, ale aj SPPK. Zároveň aj odporúča prijatie opatrení alebo návrhov z jednania COPA COGECA pre zväz, ale aj iné inštitúcie.

Zväz chovateľov ošípaných ďalej spolupracuje s rôznymi inštitúciami, ako sú **ŠVPS SR** o ktorej sme už hovorili. Veľmi pozitívne je možné hodnotiť spoluprácu s **PS SR.** Veľmi dobrá spolupráca je nielen s vedením podniku, ale aj so všetkými plemenármi a konzumentmi, ktorí sú nenahraditeľným a nezastupiteľným článkom pri našej činnosti.

Taktiež veľmi pozitívne je možné hodnotiť **spoluprácu s CVŽV Nitra**, kde využívame ich priestory a zároveň sme realizátormi viacerých výskumných úloh.

Nemenej aktívne spolupracujeme s výstavníctvom Agrokomplex a to hlavne pri realizácii expozície živočíšnej výroby na výstave AX.

V poslednom období sa zintenzívnila **spolupráca s SPPK**, o ktorej sme už viac krát hovorili. Ďalej sa zúčastňujeme jednaní a rokovaní s ministerstvom pri príprave rôznych legislatívnych návrhov, pripomienkovaní zákonov a iných činnosti a aktivít, tykajúcich sa chovu ošípaných. Nevyhýbame sa ničomu, čo i len trochu môže pomôcť chovu ošípaných na Slovensku.

Okrem týchto problémov zväz musel reagovať na vývoj v chove ošípaných na Slovensku a prijať vo vnútri zväzu znova určité opatrenia na zefektívnenie našej činnosti. Presunutie testačnej stanice do Spišských Vlach sa ukázalo ako veľmi správne a efektívne riešenie. Momentálne v Bučanoch sa realizuje len príjem odstavčiat a následne sa zvieratá odvážajú do Spišských Vlach, kde sa vykonáva kompletná testácia, porážka a realizácia jatočných tiel v obchodných zariadeniach. Musíme skonštatovať, že presun testácie do Spišských Vlách bolo správnym rozhodnutím.

Zväz zároveň pružne reagoval na pokles stavov prasníc zaradených do šľachtenia. Po odchode Ing. Klisenbauera do dôchodku túto funkciu popri svojej činnosti v značnej miere prebral p. Horváth a časť činností prebral predseda zväzu. Obsadenie ostatných pracovných pozícií sa nemenili.

Šľachtiteľská činnosť

Hlavným poslaním a činnosťou Zväzu chovateľov ošípaných okrem spomínaných činnosti je výkon činností v oblasti šľachtenia a plemenitby.
Hlavné činnosti sú:

1. Zápis do plemennej knihy a plemenného registra
2. Vydávanie potvrdení o pôvode zvierat
3. Zápis plemenných zvierat z importu do plemennej knihy a plemenného registra
4. Bonitácia základných stád prasníc v ŠCH a RCH
5. Výberové konania a uznávanie ŠCH a RCH
6. Všeobecné výbery kancov ŠCH, RCH, ISK
7. Výbery matiek kancov
8. Pred výbery a výbery zvierat na výstavy
9. Tvorba pripárovacích plánov šľachtiteľmi a kontrola ich dodržiavania
10. Spracovávanie záznamov z bonitácií, návrh opatrení, kontrola ich plnenia
11. Konzultačná činnosť v oblasti šľachtenia
12. Vykonávanie činnosti Rady pre šľachtenie a plemennú knihu a činnosť výberovej komisie podľa zákona č. 194/1998 Z.z

13. Ostatná a nepravidelná činnosť v súvislosti s výkonom šľachtenia a plemenitby

14. Publikačná činnosť

O tejto činnosti vás bude podrobne informovať p. Horváth Jozef, ktorý je v súčasnosti vedúcim oddelenia plemennej knihy, predsedom výberovej komisie, šľachtiteľskej rady a zároveň aj šľachtiteľom.

Tu je potrebné sa trocha pristaviť a pouvažovať, ako ďalej s výkonom kontroly úžitkovosti. V Roľníckych novinách sa objavil článok, kde p. minister pri príležitosti zrušenia krajských veterinárnych správ informoval, že PS SR sa rušia a výkon kontroly úžitkovosti sa presunie pod iné organizácie.

Alternatívnymi riešeniami presunu kompetencií sú:

1) presun do súkromných rúk
2) presun pod CVŽV Nitra
3) presun pod zväzy.

Tento vývoj budeme musieť veľmi intenzívne sledovať a podľa možnosti aj vstúpiť do formovania procesu kontroly úžitkovosti.

Vážení členovia, dovoľte mi aby som vás poinformoval o dosiahnutých výsledkoch v chove ošípaných na Slovensku za rok 2010.

Dosiahnuté výsledky chove ošípaných v SR v roku 2010 s porovnaním rokov 2006 až 2010

Ukazovateľ	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	I.Q 2011
Stavy celkom	1 104 829	951 934	748 365	740 851	687 260	670 076
Stavy prasníc	76 890	62 012	44 454	43 925	41 261	39 932
Počet oprasených	150 408	137 882	94 504	90 256	80 849	18 969
Narodenie	1 435 727	1 340 941	995 338	926 198	874 712	209 969
Vyradenie prasnic	33 590	40 735	30 349	22 537	21 026	5 994
Úhyn prasníc	6 098	5 838	7 768	3 990	4 043	530
Predaj prasníc	27 492	34 896	25 711	16 494	14 113	4 413
Zarad. prasničiek	33 268	28 973	22 109	21 956	18 359	4 464
Predaj jat oš. v ks	1 168 176	1 178 159	926 029	766 961	776 426	180 672
v tonách	127 322,80	130 920,94	101 530	92 366,0	93 981,3	20 254,8
Real. cena/kg ž. h	**40,11 Sk**	**34,54 Sk**	**38,36 SK**	**1,11 EUR**	**1,12 EUR**	**1,13 EUR**
JUT	51,55 Sk	44,39 Sk	49,29	1,43EUR	1,44 EUR	1,45 EUR
Tržby v tis EUR	169 538,8	150 108,7	129 293,2	92 366,3	93 981,5	22 877,0
Priemer. hm.	108,99	111,20	109,64	108,96	109,69	112,11
Úhyn do odstavu	9,49	9,60	10,7	8,70	9,50	9,3%
Pripustenie	154 421	122 082	83 894	72 931	65 083	13 122
Prírastok	0,568	0,569	0,568	0,583	0,589	0,565
Odchov	17,15	17,40	17,87	18,18	18,14	4,62
Obrátkovosť	1,97	1,97	1,98	1,94	1,85	0,46

Pri porovnaní týchto výsledkov môžeme konštatovať, že ešte stále časť chovateľov na Slovensku má veľké rezervy v dosahovaní dobrých parametrov úžitkovosti, ktoré by sme mohli porovnať s tými najlepšími chovateľmi. Výrobné ukazovatele priamo vplývajú na ekonomiku v chove ošípaných a ich rentabilitu. Nemáme problém v kvalite a zmäsilosti, tam dosahujeme vynikajúce parametre, ale s čím sme sa ešte stále nedokázali vysporiadať za posledné roky je odchov na prasnicu, kde za vyspelými krajinami veľmi zaostávame. **Dosiahnutý odchov 18,14 je veľmi zlý** v porovnaní s vyspelými chovateľmi, ale vieme, že v skutočnosti to je trochu ináč. V evidencii chovateľov nie sú započítané všetky oprasenia a odchovy, často sa realizuje predaj bez dokladov. Nie je sa čomu čudovať, keď chce chovateľ ošípaných prežiť, musí často robiť aj neštandardné rozhodnutia.

Na Slovensku chovy s vyšším počtom prasníc dosahujú oveľa lepšie výsledky, ako chovy s nižším počtom prasníc. Špecializované chovy túto prácu vykonávajú s väčšou odbornosťou, individuálnym prístupom k jednotlivým úkonom a zrejme sú aj pod väčšou kontrolou. Neplatí to pre dobré ŠCH a RCH.

Je len ťažko pochopiteľné, ako to robia v krajinách západnej Európy, ale s odstupom času sa stále niečo vynesie na povrch. Jednak skutočnosť, že to s podporou u nich nie je všetko také čisté a chov ošípaných sa nevykonáva bez podpory tak, ako sa nám to snažia nahovárať západní chovatelia. **Napríklad v Nemecku majú d**aň, ktorá zodpovedá našej dani z pridanej hodnoty na výstupe poľnohospodárskych podnikov 10,7%, zatiaľ čo na vstupe 7%. Tento rozdiel odpovedá dodatočnému zisku 3,5 €/ na jatočnú ošípanú a 12 € na prasnicu. Podmienkou pre získanie tohto zvýhodnenia je, aby podnik vedľa živočíšnej výroby taktiež hospodáril na pôde a to v minimálnym pomeru stanoveným zákonom. Naše ministerstvo nemá záujem to zisťovať a možno ani nedokáže zistiť. Som presvedčený, že keby to vedel náš minister, tak by sa asi šiel sťažovať do Bruselu a snažil sa to im zakázať.

Slovenskí chovatelia sú na tom určite hádam najhoršie aj z dôvodu, že v SR nie je záujem ani politický, ale ani spoločenský o toto odvetvie a každý nás berie ako požieračov financií. Je nepochopiteľné, že nedokážeme vysvetliť národu skutočnosť, že ak prestaneme s domácou výrobou, cenový vývoj bude podobný ako u zemiakov, keď cena za 1 kg je takmer 1,0 EUR a podobne je to s ovocím, zeleninou a mohol by som menovať ďalšie produkty. Pritom je potrebné zdôrazniť, že zvýšená cena nebude v žiadnom prípade garantovať aj zvýšenú kvalitu produktov.

Každý, kto dokázal akýmkoľvek spôsobom zodrať poľnohospodára sa má dobre, len samotným poľnohospodárom, ktorí poctivo pracujú sa takmer nič neujde. Spomeňme len bitúnky, koľko do nich vrazil peňazí štát a dnes už s výnimkou jedného stredného bitúnku sú všetky predané. Boli to prevádzky zriadené s podporou štátu a v mnohých prípadoch aj z prostriedkov chovateľov. Ale našu spoločnosť to netrápi a asi práve to je tá demokracia.

Činnosť predstavenstva

Predstavenstvo zasadalo od poslednej členskej schôdze štyri krát a to konkrétne 19.08.2010, 30.11.2010, 29.03.2011 a 17.05.2011. Na zasadnutiach sa prejednávali aktuálne záležitosti zväzu a situácia v chove ošípaných. Predstavenstvo sa vždy riadilo schváleným programom podľa jednotlivých bodov. Na každom predstavenstve bola vykonaná kontrola plnenia uznesení, ďalej bola prejednávaná situácia v chove ošípaných, činnosť na úseku šľachtenia a plemenitby, kontrola hospodárenia za príslušné obdobie roka a v bode rôzne ostatné záležitosti z činnosti zväzu. Na každom zasadnutí predstavenstva boli prijaté úlohy – uznesenia a zápisnica podpísaná overovateľom. Členovia predstavenstva sa v diskusii zapájali do riešenia problémov a následne boli prijaté úlohy. Účasť na predstavenstvách bola veľmi dobrá a neprítomnosť bola dopredu oznámená a ospravedlnená. Dovoľte mi, aby som sa všetkým členom predstavenstva poďakoval za ich prácu a aktívny prístup na jednaniach predstavenstva.

Ekonomický úsek

Ja len jednou vetou skonštatujem, že Zväz chovateľov ošípaných dosiahol kladný hospodárky výsledok v celkovej sume **21 816 EUR,** čo je nie zlý výsledok. Vykonal sa rad ďalších opatrení na zlepšenie ekonomiky zväzu, o ktorých bude hovoriť ešte ekonóm Ing. Kurek, ktorý v ďalšom bode predloží podnikateľský zámer pre rok 2011.

V závere sa chcem poďakovať všetkým chovateľom ošípaných na Slovensku, že ešte zotrvali pri tomto odvetví s konštatovaním, že ceny jatočných ošípaných v najbližších rokov by sa mali zvyšovať podľa analytika holandskej banky ABN Amro. Dôvody ktoré budú vplývať na zvýšenie ceny sú predovšetkým zvyšovanie požiadavky na jatočné ošípané, vznik nových trhov a nižšia ponuka odstavčiat v Európe.

Po rolu 2013 sa počíta s rapídnym poklesom stavov prasníc až o 30% v súvislosti s prísnejšími pravidlami welfare prasníc. Aj keď by sa znížili stavy prasníc len o 15% dopad na trh bude veľmi veľký. Podľa odhadov až 20% chovateľov skončí s chovom prasníc napr. v Holandsku. Tí, ktorí obstoja v týchto podmienkach čakajú ich lepšie časy. Dúfajme že aj Slovenských.

Hospodárenie zväzu v roku 2010

Zväz chovateľov ošípaných hospodáril v roku 2010 so ziskom.

Dosiahol výnosy celkom vo výške	437.993,96 eur
Náklady celkom	416.177,09 eur
Vytvoril účtovný zisk	21.816,87 eur
Položka zvyšujúca daň	824,91 eur
Pri daňovom priznaní vytvoril daňový zisk	22.641,78 eur
Daň z príjmu je	4.301,93 eur
Odpočet za daňové preddavky	5.758,52 eur
Daňová povinnosť, preplatok bol	- 1.456,59 eur
Zisk na rozdelenie	17.514,94 eur

Rozbor výnosov:

Tržby	
- za ošípané	46.950,45
- testácia ošípaných	65.600,- z toho dotácia 46.000 eur
- hodnotenie prasničiek	63.067,-
- osvedčenie v prir. plemenitbe	2.926,-
- v inseminácii	4.912,-
- vedenie plemennej knihy	78.000,-
- nájom Sp. Vlachy	5.974,-
- ost. služby AX	17.599,- z toho dotácia 16.110,15 eur
- tovar	1.009,-
Zmena stavu výrobkov	- 27.160,-
Výnosy z odpísaných pohľadávok	62.238,-
Zúčtovanie opravnej položky	89.074,-
Výnosy spolu	437.993,96

Rozbor nákladov:

- PHM	8.928,-
- náhradné diely	336,-
- materiál na Ax	469,-
- kancelárske potreby	1.481,-
- ost. materiál	131,-
- literatúra, časopise a noviny	367,-
- materiál tovar	660,-
Spolu materiál	14.971,-
- el. energia	8.007,-
- opravy strojov a zariadení	2.714,-
- cestovné	4.496,-
- reprezentačné	824,-
Službu spolu	107.545,-
- poštovné	794,-
- nájom pôdy	141,-
- telekomunikácie	5.171,-
- internet	513,-
- AX	17.599,-

- právne poradenstvo	7.117,-
- riadenie firmy	21.991,-
- ŠPÚ	2.648,-
- ekon. Softwer	1.643,-
- ost. software	788,-
- prenájom budovy	4.634,-
- tlačové služby	743,-
- príprava odstavčiat	12.144,-
- preverenie odstavčiat	30.703,-
Mzdy	58.741,-
Zákonné poistenie	21.365,-
Zákonné soc. dávky	4.872,-
Opravná položka na ned. pohl	4.274,-
Daň z motor. vozidiel	1.069,-
Daň z nehnuteľností	2.045,-
Ostatné dane a poplatky	346,-
Vytvorená rezerva - opravná položka	4.274,-
Odpisy HNIM	151.570,-
Bankové poplatky	1.387,-

Dôležité položky ktoré najviac ovplyvňujú ekonomiku zväzu:

- opravná položka k pohľadávkam vo výške 62.396,06 vytvorená v rokoch 2006 až 2008, na nedobytné pohľadávky. Vlastne sa jedná o zrušenie opravnej položky Zúčtovanie sa urobilo na návrh audítora.

- Vytvorená nová opravná položka k pohľadávkam vo výške 4.274,- eur k

Agroinsema Ratka	3.516,30 eur
Agromi Kvašov	518,31
M Land D. Streda	90,85
Agrounión Zl. Moravce	148,97

- Realizovali sa návrhy inventarizačných komisií o odpísaní hmotného investičného majetku, ktorý sa už nevyužíva ale každoročne cez odpisy zaťažuje náklady nasledovne: - výkrmňa ošípaných v Bučanoch vo výške 84.828,45 eur
  - ovčín, karanténna maštaľ a cesty vo výške 41.283,76 v Sp. Vlachoch

- Vytvorená rezerva na dovolenky v celkovej výške 1.401,78 eur

- Vzhľadom na vysoký pokles stavov ošípaných na Slovensku, ktorý sa premietol aj v množstve plemenných zvierat, sa znížila potreba výkonu plemenárskych činnosti, ktoré zväz zabezpečuje. SVJH Sp. Vlachy je prenajaté za odplatu. Testácia sa robí v Sp. Vlachoch zmluvne. V Bučanoch pracuje jeden pracovník ktorý organizuje celú prácu okolo testácie, t.j. vozí ošípané spracováva výsledky. Poklesli aj výkony šľachtiteľov za plemenárske služby. Služby súvisiace s vedením Plemennej knihy sa nefakturujú. Fakturujeme len ostatné plemenárske služby ako je hodnotenie zvierat a vydávanie osvedčení.

- Dotácie ktoré zväz dostáva od MP na Plemennú knihu a testáciu zvierat sa v roku 2010 zmenili v zmysle novej vyhlášky 264/2009. Zväz poskytuje zľavu na vedenie plemennej knihy vo výške 100 % chovateľovi. Podľa pokynov MP SR a odporúčania MF v roku 2010 sa nefakturovali výkony na plemennú knihu ako to bolo roky predtým. Celková dotácia na PK bola v roku 2010 v sume 78.000,- eur.

- Pri kontrole úžitkovosti - testácia ošípaných sa chovateľovi účtovali náklady na testovanie so 70 % zľavou 112,- eur/ks. Chovateľ hradil 30 % podiel výkonu 48,- eur/ks a k tomu celú čiastka DPH vo výške 30,40 eur/ks, ktorú si chovateľ započítal do celkového zúčtovania DPH. Cena služby testovania bola 161,- eur/ks. Celkovo zväz obdŕžal na kontrolu úžitkovosti 46.000 eur.

- Zväz obdŕžal dotáciu na výstavu AX a národnú výstavu zvierat vo výške 16.110,15 eur, ktorú vyčerpal podľa zmluvy z AX a chovateľmi. Znovu to bola 100 % zľava a k tomu chovateľ platil DPH.

- Na ocenenie Ax a národnej výstavy Zväz ne obdŕžal dotáciu ale MP ocenenie riešilo cez de minimus podľa § 2a VN 264/09 na ocenenie výstavy AX priamo chovateľom, ktorí si museli dávať žiadosť na platobnú agentúru. Tento proces bol veľmi zdĺhavý a u niektorých chovateľov nepriechodný – dôsledku maximálnej sumy na chovateľa 7.500 eur za tri roky, kde sa do tejto sumy počítajú aj iné možné dotácie de minimus. Peniaze boli rozoslané chovateľom až po splnení všetkých náročných kritérií až koncom roka v decembri.

- Zväz v roku 2010 neodpredal žiadny investičný majetok.

Hospodárenie jednotlivých stredísk:

Stanice výkrmnosti dosiahli:	celkové náklady	210.142,10 eur
	celkové výnosy /s dotáciami/	87.321,29 eur
	strata	- 122.820,81 eur
Plemenárske oddelenie dosiahlo:	celkové náklady	57.165,85 eur
	celkové výnosy	72.016,10 eur
	zisk	+ 14.850,25 eur
Plemenná kniha sa dosiahli :	celkové náklady	78.634,99 eur
	celkové výnosy	78.000,00 eur
	hospodárenie	- 634,99

Stratu na SVJH vytvorilo vyradenie nevyužívaného investičného majetku v Bučanoch a v Sp. Vlachoch vo výške 126.112,21eur.
Zisk vlastne vytvára podniková réžia, kde sa zúčtované výnosy z prijatých odpísaných pohľadávok vo výške 62.238,06 eur a opravná položka zúčtovávaná do výnosov vo výške 89 tis. eur ako položka k nadobudnutému majetku z privatizácie počas pätnástich rokov. Je to vlastne vypočítaný rozdiel medzi prevzatým majetkom v účtovnom ocenení a zaplatenou hodnotou. Tieto účtovné zápisy sú súčasťou účtovania na stredisku správe a riadení.

Majetkové ukazovatele

Priaznivé hospodárenie posledných rokoch malo vplyv aj na celkové majetkové ukazovatele. Ekonomika zväzu sa ozdravila a je schopná samo financovania pri obdŕžaní dotácií na plemennú knihu a testáciu. Cudzie zdroje predstavujú len 80.157 eur. Pozostávajú s krátkodobých záväzkov vo výške 57.294 eur, vytvorených rezerv a dlhodobých záväzkov.

Hlavné ukazovatele dosiahnuté v roku 2010

Celkom majetok	332.372 eur
Hmotný majetok	749.566
Opravná položka priv. majetku	- 1.261.392
Obežný majetok	548.028
Krátkodobé pohľadávky	102.427

Vlastné imanie	266.565
Základné imanie	49.980
Nedeliteľný fond	18.747
Záväzky	65.807

Podiel vlastného imania na celkových pasívach	80,55 %
Podiel záväzkov na pasívach	19,44 %
Podiel obežného majetku na aktívach	133,96 %
Celková platobná schopnosť v roku 2010	465.674 eur
2009	440.862 eur
2008	455.141 eur
2007	425.546 eur
2006	271.127 eur
2005	169.820 eur
2004	- 31.235 eur
2003	- 286.496 eur

Podiel finančného majetku na aktívach	106,50 %
Podiel zásob na aktívach	1,57 %
Priemerná mesačná odmena na pracovníka	691,7 eur

Všetky vykonané účtovné operácie boli konzultované a odporučené audítorom na základe overenia stanoviska o súlade výročnej správy s účtovnou závierkou. Overenie bolo vykonané v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardami.

Návrh na rozdelenie hospodárskeho výsledku

Účtovný hospodársky výsledok	21.816,87 eur
Návrh na rozdelenie:	
- nedeliteľný fond /10 %/	2.182,- eur
- fond na krytie ZP z privatizácii	14.732,94 eur
- sociálny fond	600,- eur
- daň zo zisku	4.301,93

ZVÄZ CHOVATEĽOV OŠÍPANÝCH NA SLOVENSKU – DRUŽSTVO
Hlohovecká 2, 951 41 Lužianky
tel.: (037) 6546267, tel/fax: 6546231
IČO 31398669, E:mail: zchod@mail.t-com.sk, Web:www.zchos.sk

Súvahové ukazovatele v tis. eurách
k 31.12.2010

Ukazovateľ	2006	2007	2008	2009	Index 10/09	
Aktíva spolu	428,66	309,50	331,10	308,84	332,37	1,07
Dlhodobý hmotný majetok	191,49	256,49	301,78	333,00	182,81	0,54
Dlhodobý finančný majetok	11,82	11,48	11,48	11,48	11,48	1,00
Obežný majetok	606,55	552,15	529,14	457,92	543,75	1,18
Z toho zásoby	113,22	13,14	9,59	7,67	2,22	0,28
dlhodobé pohľadávky	20,91	9,49	6,90	2,57	0	0
krátkodobé pohľadávky	227,44	214,70	165,60	109,93	102,42	0,93
finančné účty	197,37	314,81	407,89	398,55	439,10	1,10
Časové rozlíšenie	1,79	2,36	2,16	2,19	2,39	1,09
Pasíva spolu	429,66	309,50	331,11	308,84	332,37	1,07
Vlastné imanie	274,41	182,90	212,81	235,49	265,56	1,12
z toho základné imanie	50,15	50,15	50,15	50,15	49,98	0,99
kapitálové fondy	29,31	29,31	29,31	29,31	29,31	1,00
fondy zo zisku	30,50	35,35	48,23	79,11	101,88	1,28
výsl. hosp. min. rokov	96,66	53,54	53,54	53,54	67,87	1,26
výsl. hosp. bež. obdobia	8,03	14,54	31,56	23,56	17,51	0,74
Záväzky	153,68	126,60	118,30	73,37	65,80	0,89
Z toho rezervy	32,63	22,21	18,82	17,06	2,91	0,17
dlhodobé záväzky	3,22	4,48	5,31	5,16	5,60	1,08
krátkodobé záväzky	117,84	99,91	94,13	51,15	57,29	1,12
bankové úvery	0	0	0	0	0	0
Časové rozlíšenie	056	0	0	0	0	0

Spracoval Kurek
Nitra, marec 2011

ZVÄZ CHOVATEĽOV OŠÍPANÝCH NA SLOVENSKU – DRUŽSTVO
Hlohovecká 2, 951 41 Lužianky
tel.: (037) 6546267, tel/fax: 6546231
IČO 31398669, E:mail: zchod@mail.t-com.sk, Web.www. zchos.sk

Ukazovatele hospodárenia v tis. eurách
k 31.12.2010

Ukazovateľ	2006	2007	2008	2009	2010	Index 10/09
Výroba	627,30	499,34	376,55	199,40	174,12	0,87
Tržby z predaja	785,16	671,71	414,75	224,29	201,28	0,89
Zmena stavu výr a zvier.	- 157,87	- 172,37	- 38,29	- 24,89	-27,16	0,92
Výrobná spotreba	420,37	248,65	193,65	136,39	138,11	1,01
Služby	112,72	95,11	112,36	110,19	115,79	1,05
Pridaná hodnota	202,22	251,37	183,30	63,83	36,36	0,57
Osobné náklady	247,82	231,83	131,78	105,00	94,25	0,90
z toho mzdy	174,93	150,37	90,82	67,09	68,01	1,01
Dane a poplatky	8,43	4,91	5,31	3,92	3,47	0,88
Odpisy HaNIM	53,44	43,91	41,92	41,77	151,57	3,52
Tržby z predaja IM	224,39	124,18	14,90	1,95	0	0
Rezervy	21,14	18,75	0,06	0	4,27	0
Opravné položky	83,18	89,06	89,06	89,06	4,27	0,05
Ostatné náklady	79,03	36,54	66,32	64,34	0,23	0,00
Ostatné výnosy	154,22	96,46	95,53	95,86	245,42	2,56
Nákladové úroky	1,23	0	0	0	0	0
Náklady finančné	10,32	10,88	7,36	6,05	6,34	1,04
Výsledok hosp. činnosti	- 11,41	- 10,72	46,05	23,56	27,98	1,18
Daň z príjmov	- 6,97	0,50	7,61	5,72	4,30	0,75
Celkový hos. výsledok	66,15	14,54	31,57	29,29	21,81	0,74

Spracoval Kurek
Nitra, marec 2011